

A jégen tartózkodás szabályai

A szabad vizek jégén való tartózkodás szabályait a 46/2001. (XII.27.) BM-rendelet szabályozza, mely szerint alapvetően mindenhol szabad korcsolyázni, ahol nem tilos. A jogszabály szerint azokon a helyeken szabad a befagyott víztükörré lépni, ahol a jég kellő mértékben megszilárdult, nem olvad, és nem mozog. Ezen kívül tilos a jégre lépni éjszaka és korlátozott látási viszonyok között, kikötők és veszteglőhelyek területén, valamint folyóvizeken, és járművel sem hajthatunk a befagyott tavakra.

A jogszabály azt is részletesen szabályozza, hogy miként kell megjelölni, ha léket vágunk a tó jégén.

Téli veszélyek - Korcsolyázás, sportolás helyének megválasztása

A part közelében a jég rendszerint vékonyabb, néha üreges, ezért könnyebben törik. Beszűküléseknél az áramlatok gyengíthetik a jeget, a meleg források különösen veszélyesek, mert nem mindig hoznak létre jégmentes helyeket, hanem csak elvékonyítják a jeget, és ez nem látható.

Kevésbé biztonságos a hójég, amely nem átlátszó – a hóra esett eső vagy az olvadás hatására – állaga kásásnak tűnik. A legbizonytalanabb az üreges jég, amely lehet ugyan átlátszó, de a jég belsejében jól látható légbuborékok képződtek. Ennek a legkisebb a teherbírása.

A jégre lépés előtt vizsgáljuk meg annak minőségét. A legbiztonságosabb a jól átlátszó, homogén állapotú jég.

Sűrű hótakaró alatt a jég vékonyabb, mint a hómentes helyeken. Legalább 8-10 cm-es jégtakaró szükséges a biztonságos téli jeges sportoláshoz, de 12 cm-es jégvastagság esetén már biztonságban érezhetjük magunkat. A jég a tavakon, nyílt vizeken soha nem egyforma vastag, ezért ne kíséreljünk meg rajta átkelni.

Néhány fontos szabály:

- A legfontosabb, hogy mindig a part közelében korcsolyázzunk! (A Balaton déli partján ez azért is fontos, mert ha beszakad a jég, a kisebb vízmélység miatt csekélyebb a veszély. Az északi partról ez már

nem mondható el, ha azonban tudjuk, hogy sekély a víz, akkor sem érdemes messzire menni, mert baj esetén csak a partról várhatunk a segítséget.)

- Figyeljünk a befolyókra, patakokra! A legtöbb veszélyt azok a befolyók jelentik, amelyek 0 Celsius-foknál melegebb vizet vezetnek a tavakba. Ezek a helyeken a jégtakaró vékony marad, ami egy kis hóesés után teljesen észrevehetetlen.
- Ha idegen helyen szeretnénk sportolni, nézzük meg, mások hol használják a jeget. Az elhagyott helyeket mindig kerüljük el!
- Egyedül sose menjünk a jégre! Nemcsak a jég szakadhat be, esés következtében meg is sérülhetünk. Ha ketten vannak, egyik tud segítséget hívni.
- Legyen nálunk mobiltelefon, amelyet vízálló helyen tartsunk. Ha valaki beesik a jeges vízbe, nagyon fontos, hogy minél előbb segítséget kapjon.
- Ne menjünk a gát, az árapasztó és egyéb vízi építmények közelébe.
- Kerüljük a nádast, parti köveket, mert ott gyakran vékonyabb a jég.

Figyelem!

- A jég beszakadását rendszerint már előre jelzi a ropogás és a recsegés és a jég felületének süllyedése. Ekkor a beszakadás esetleg még elkerülhető.
- Ha a jégen tartózkodva gyanús recsegés-ropogás hallatszik, azonnal hasaljunk le, hogy nagyobb felületen oszoljon szét a teher. Ha tudunk, ezután lassú, nyugodt mozdulatokkal kúszva érjük el az első biztos pontot.
- Ha a jégréteg a korábbi előjelek nélkül szakad be, vagy túlságosan későn reagálunk és már beszakadt alattunk, próbáljunk meg a jég szélébe kapaszkodni, és segítséget kérni. Kerüljük a felesleges mozdulatokat, hogy a ruházatban megmaradjon a szigetelő légréteg. A parton aztán azonnal menjünk meleg helyre, és fogyasszunk forró italt.
- Ha jégbe szakadt embert látunk, gondolkodjunk el, mielőtt a mentésére sietünk. Előfordulhat, hogy még nagyobb bajt okozunk,

vagy magunk is bajba kerülünk. Kérjünk segítséget valakitől! Szilárd talajról, egy hosszú bot vagy kötél segítségével, társakkal biztosítva szabad a mentéshez látni. Végső esetben, több segítővel, egymás lábába kapaszkodva, a jégre fekve lehet kihúzni a bajba jutottat. Mindenképp hívjuk a 112-es segélyhívót!

Ha a jégfelület alá kerülünk:

- Tartsuk nyitva a szemünket és nézzünk felfelé.
- Ha a jég hóval fedett, a közelben levő jégtörés helyét a fénysugár alapján fel lehet ismerni. Ha a jeget nem fedi hó, a víz és a jég egyforma fénytörése miatt a jég beszakadásának helye csak igen nehezen ismerhető fel. Folyóvíz esetén az áramlás miatt a jég beszakadásának helyét valószínűleg akkor sem lehet már elérni, ha tudjuk, hogy hol van, a túlélés esélye ilyenkor igen csekély.
- Próbáljunk meg a felsőtestünkkel újból a jégfelület fölé jutni. Végezzünk lábunkkal lökésszerű úszó mozdulatokat, a karunkkal és súlyáthelyezéssel segítsük a lábmunkát. Amennyiben így nem sikerül a jég fölé jutni, próbáljunk meg a jég beszakadásának helyével szembeni oldalon egyik lábunkkal a jég felületére jutni és ezután a kezünkre és lábunkra támaszkodva testünket oldalt a jégfelületre tolni.
- Ha a jég újból beszakad, vágjunk magunknak utat a part felé, addig míg ki nem jutunk a partra vagy teherbíró jégfelülethez nem érünk. A víz hőmérséklete a jégfelület alatt 0-4 fok, vagyis már 20-30 másodperc után hidegsokk következhet be (vérkeringési zavarok, a szívműködés leállása).

A jégről mentés szabályai

Mások bajba kerülése esetén a következő módon nyújthatunk segítséget:

- Ne egyenes tartásban, hanem hason csúszva közelítsük meg a jég közé került embert (ellenkező esetben mi is veszélybe kerülhetünk, alattunk is beszakadhat a jég).

- Ne közelítsük meg egészen a jég beszakadásának helyét (a jég törékeny). Az utolsó szakaszt hidaljuk át segédeszközökkel (hosszú ággal, bottal, kötéllel, nadrágszíjjal, esetleg többet összekötve, vagy ruhadarabokkal).
- Vigyázat: ne húzzuk ki a szerencsétlenül jártat a ruhája ujjánál fogva, mert ruhája a varrásoknál könnyen elszakadhat.
- Ha több ember van a helyszínen, akkor alkossunk láncot úgy, hogy mindenki hason fekve az előtte levő lábát fogja. Ezáltal az elől lévő a mentés során a többiek hatékonyan támogatják.
- Az odanyújtott segédeszközökkel húzzuk ki a szerencsétlenül jártat a jégre, majd a beszakadás helyétől a partra.
- Ha a szerencsétlenül járt már a jég alá került, már csak felkészült szakemberek tehetnek kísérletet a mentésre, így mielőbbi értesíteni kell a tűzoltóságot a 112-es segélyhívó számon.
- A jeges vízből mentett embert ne vigyük azonnal túlfűtött, meleg helyre. Miután a jeges ruházatától megszabadítottuk, dörzsöléssel próbáljuk a vérkeringését beindítani. Az ilyen embert minden esetben orvosi elsősegélyben, orvosi ellátásban kell részesíteni.
- A mobiltelefont mindig feltöltött állapotban vigyük magunkkal, így azonnal tudunk segítséget hívni. Érdemes figyelembe venni, hogy a mobiltelefon akkumulátora nagy hidegben hamarabb lemerülhet.
- A közismert segélykérő telefonszámok ingyenesek, ezért a telefonkártya feltöltöttségétől függetlenül hívhatók. Ezek: 112, 105, 104, 107. Bejelentéskor mondjuk el nevünket, telefonszámunkat, valamint azt, hol és mi történt.